

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 20., v Ameriko 80 Din.
Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravništvo Novin v Čreusovce, Prekm.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanos v Črensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnega centimetra za ednok en dinar za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstem je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravništvo „NOVIN“.

Naša železnica.

Naša je ta nova železnica, sad je naše ljubezni do sebe i do svoje mile Slovenske Krajine.

Pomlite, ka se je godilo tisti mračni jesenski den, gda so l. 1919. bili vkupzbrani zastopniki našega kraja v M. Soboti v dvorani Dobrayjovoga hotela? Sprejelo je naše zastopstvo predlog našega voditelja — voditelja prekmurskoga krščansko-mislečega ljudstva, Klekl Jožefa, ka se delajo trije mosti prek Mōre prvi na sredini pri Dokležovji i ka se z gradi železnica, štera nas veže s Slovenijov.

I ka je predlog Klekl Jožefov ne bio samo prazno obetavanje i naše oslepenje, posvedoči most, ki že stoji pri Dokležovji i železnica, štera se zdaj odpira.

Ja posejano semen je skrbno gojila naša stranka. Sklicalo se je to tisti čas, gda je bio predsednik naše stranke dr. Anton Korošec, minister za železnice, od koga je vse srbsko ljudstvo svedočilo ednoglasno, ka so v časi do njegovoga ministrovanja železnice te najbolje vozile v Srbiji, gda je „pop bio prometni ministar.“ Raslo je pa sklito semen naše železnice pod g. ministri dr. Jankovičom, dr. Staničom, doraslo pa pod Antonom Sušnikom. Te je položo krono na celo delo. Če ne bi toga ministra bilo, bi mogoče komaj za dve leti meli železnico. Z zahvalnostjov moramo priznati, da sta dr. V. Jankovič z zdajšnjim g. ministrom, dr. Staničom, zaistino na srci nosila našo železnico i njej dala najmočnejšo zrast, a dika za dovršitev ide Slovenci, Anton Sušniki, ki je napno vse moči, da od celoga sveta odrezani Prekmurci imamo že letos zvezo v svojoj državi i zvūna nje.

Gda se vsem tem gospodom ministrom toplo zahvalimo za vso njihovo brigo i skrbljivost, ki so jo za našo železnico gojili v svojem srci, poklonimo z ednim svoje priznanje celoj našoj stranki predvsem pa g. poslancom Ivani Vesenjaki, dr. J. Hohnjeci, F. Žeboti, V. Pušenjaki, A. Bedjaniči, g. Šiftari i J. Klekli, ki so s svojimi vnogimi prošnjami, hojami, zahtevami, brigami pripomogli, ka se nam je železnica odprla.

Zdaj jo mamō. Naša je, ar je zrasla z našega slovenskoga srca. Slovenci na dva kraja Mōre smo zdaj vezani. Ne loči nas več nikaj. Ne sme nas ločiti nikaj. Trūd naših dūhovnikov, da se vežemo z brati, je obrodo sad. Pa te trūd je bio krvavi. Pregnanstvo, vozo, kvare preganjanje so pretrpeli, ar so meli krepost že v prejšnjjoj državi to zahtevati. Ve poznamo njihov autonomijski načrt iz začetka l. 1919. pa njihove borbe za to železnico še iz prejšnjih let.

Gda se veselimo, ka smo z brati vezani, ka je naša pot olejšana do kulture, te glasno povemo i kulturo, štera bi škodila našemi največšemi kinči; veri i žitki po njej, — ne potrebujemo i ne sprejmemo. Obinemo svoje slovenske brate i

z radostjov vadlujemo; Slovenci smo i ostanemo, Bog živi nas v lepoj Jugoslaviji — a pristavimo: Krščansko misleči Slovenci, Jugoslovani smo.

Naj nam naša nova železnica prinese vnojo zadovoljstva vu naše gospodarsko življe-

nje, naj da največšo zrast našoj ljubezni do mile domovine i naroda, našo skrbljivost, delavnost, poštenost i versko pobožnost pa razvozi po celoj državi. To žele:

Prekmursko ljudstvo.

DIREKCIJA DRŽAVNIH ŽELEZNIC LJUBLJANA.

Program

slavnostne voznje na progi Ormož—Ljutomer—Murska Sobota dne 22. XI. 1924.
Po odloku Min. za promet se dne 22. XI. 1923. na novo zgrajeni progi Ormož—Ljutomer—Murska Sobota izvrši slavnostna voznja s posebnim vlakom po sledečem voznom redn:

Vozni čas	Prihod		Postanek	Odhod		POSTAJE	↑ ↓	Vozni čas	Prihod		Postanek	Odhod	
	min.	ura		m n.	min.				ura	min.		ura	min.
—	—	—	—	8	30	Ormož		13	22	05	—	—	—
13	8	43	10	8	53	Pavlovci p.		11	21	50	2	21	52
11	9	04	30	9	34	Ivanjkovci		13	21	37	2	21	39
13	9	47	10	9	57	Žerovinci p.		22	21	22	2	21	24
19	10	16	20	10	36	Ljutomer		17	13	36	444	21	00
17	10	53	10	11	03	Veržej		16	13	17	2	13	19
16	11	19	10	11	29	Beltinci		15	12	59	2	13	01
15	11	44	—	—	—	Murska Sobota		—	—	—	—	12	44

Povabljeni in udeleženci javnih oblasti in korporacij prispejo v Ormož z vl. št. 832 ob 7 uri 30 min. proge Pragersko—Kotoriba in se vračajo z vlakom št. 831 ob 22 uri 23 min. v Maribor in Ljubljano.

Pred odhodom slavnostnega vlaka v Ormožu se vrše oficijelni pozdravi.

Vožnja s slavnostnim vlakom je brezplačna in imajo dostop samo uradni železniški rgani in od političnih oblasti s tozadevnimi občinami in korporacijami določeni udeleženci. Z ozirom na ustroj proge more slavnostni vlak prevzeti največ 250 udeležencev.

Ljubljana, dne 10. novembra 1924.

Direkcija drž. žel.

Naši patronati.

Pod tem naslovom smo v 41. št. Novin načeli pitanje, kak naj rešimo naše sirote, ki so zemlje dobili, od patronatskih bremen.

Mi ne smemo mačka v vreči tržiti.

Povedati moramo ljudem vse, njim je to prijetno, ali ne. Če mi od patronatskoga pitanje ne pišemo i je ne iščemo rešiti, ka se zgodi? Zgodilo bi se, ka bi naši ljudje dobili grofovsko zemljo, ta bi se spisala na nje i vsi njeni terhi tudi. Takši terhi so patronati i dugovje. Mi krščanski politiki tak ne smemo delati. Mi moremo ljudem povedati: ti dobiš zemljo ali poskrbi se, da jo dobiš čisto, da bremena ne prevzemeš ž njov, ar je zadosta veliko bremen že to, da jo moraš plačati. Pitanje smo zato stavili „v Novinah“, kak se naj reši zemlja, štero dobite, potranatskih dužnosti?

Mi smo med drugim predlagali, naj država prevzeme te terhe. Ka smo meli prav, posvedoči članek v listi „Slovenec“

št. 246. pod naslovom „Patronatske razmere.“ V tom članki priporočila pisec, da bi se iz veleposestniških logov do 50 plūgov odmerilo i bi se z teh drva ljudem odavala, penz za ta drva bi se pa obrno na popravek cerkve, pač za spunjavanje patronatskih dužnosti.

To miseo je prevzeo en tretji gospod i je dao v „Novinah“ št. 44. objaviti, ka je te predlog, napisan v „Slovenec“, dober.

Mi pristavimo ešče to k gornjim rečam ar se ne ve, ka nameni država z veleposestniškimi logami — je li šče podržaviti, ali pa prekdati ščista veleposestnikom — moremo zahtevati od nje, da se v vsakom slučaju reši ljudstvo patronatskih bremen ravnotak, kak drugih terhov, ki ležijo na veleposestvi, cerkvi pa da ne vzeme njenih pravic.

Naše stranke program v tom pogledi je te:

1. Ar nismo roparje, zemlje brezplačno ne zahtevamo, nego jo plačamo po poštenoj nizkoj ceni.

2. Država naj zbršne vse terhe z zemlje, bodisi patronatske, bodisi drüge, da zemljo, dobijo čisto na svoje ime, kim je že razdeljena ali še bo i naj se brezplačno vknjiži zemlja na nje.

3. Država naj da onim, ki zemljo dobijo, brezobrestno dugoročno posojilo (posodo na več let brez interesa), ka morejo to zemljo plačati.

4. Država naj se potom veleposestniških šum poskrbi, ka Cerkev ne zgübi svojih patronatskih pravic.

Či što ma ešče kakši bolši predlog, naj ga naznani, te bomo si od tistoga gučali pali. Agrarnoga zakona ešče nega, zato pa moramo prle vse dobro premisliti, kak ga naj napravimo, ka de ljudem na vekši hasek.

Volilci pazite!

Zmaga naša proti krivici bo samo te zapečateni, če bomo vsi volili našo krščansko stranko. Nemre pa nišče drügi voliti, kak ki je v volilni imenik zapisan. Volilna imenika sta pa dva, eden za občinske, drügi za državne volitve. Ki šče voliti 8. februara, mora spisan biti v državni volilni imenik.

Vsaki mora biti spisan, ki je novembra 11. spuno 21. leto i že šest mesecov prebiva v občini. Župan sam mora spisati vse svoje ljudi, dühovnike i uradnike spiše, gda se priselijo v občino, vojake pa, gda svoj rok doslužijo, spravi v volilni imenik.

Do 25. novembra mate juš i vam je tüdi dužnost iti k župani svojemi, tü poglednoti volilni imenik i če što fali ž njega, dajte ga notri spisati. Župan je dužen v petih dnevah rešiti vpis; če to ne včini, pritožite se na sodnijo, župana pa javite na glavarstvo. Krstni list, domovnica i drüga svedočanstva so breplačna i brez takse, štera so potrebna za popravek imenika.

Imenik popravi sam župan. Po 25. novembri nega več popravkov. K leti do se volilni imeniki samo po volitvah popravljali.

NEDELA.

Jesen nas obdaja. Žalostna, tužna jesen z gostov meglov, ki nas šče zadušiti. Rož ce so pomrle, listje pokapalo na zemlo, flički so nas zapüstili i okoli nas je sama zapüstčenost. Narava vmira, dokeč pod snežnov odejev popolnoma ne

zaspi. — Tüdi v našem življenji pride jesen. Žalostna jesen, gda nam lica obledijo, čelo se nam zgüba, na hrbet se nasloni teža življenja i nam ga upogne, moči nas zapüstijo i postanemo slabi kak dete. Zatem pa pride „bleda žena“ z votlimi očmi, s šklepetajočimi zobmi i čontenimi kotrigami, s kosov na rami. Na ednok zamahne i ne bo nas več. Za vsigdar zapüstimo te jalni svet. — Šli bomo vsi: stari mladi, bogati, sirmiški i tü püstimo vse, samo naša dühovna djanja nas bodo sprejavala ne samo do groba, nego pred sodni sto Tistoga, ki je gospöd življenja i smrti, sodnik i plačiteo vseh naših djanj. — Kak zakrije sneg zemlo, tak nas zakrije zemla. Tam bömo ednaki vsi, ar pod zemlov nega krala i kodiša, bogataša i sirmaka; tam ne poznajo razločka. Ležali bomo drügi poleg drügoga i čakali, da zadoni trobenta sodnjega dneva i nas zbüdi iz spanja, da stopimo pred Njega, ki bo v svojoj pravičnosti delio večno srečo i večno pogüblenje.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Iz naše organizacije. Preminoči teden so se vršili zavüpní sestanki Slovenske ljudske stranke v Slovenskoj Krajini po okrajaj sledeče: 10. nov. predpoldnevom pri Sv. Jürji, odvečera v Gornjoj Lendavi, 11. nov. v Gornjih Petrovcih i v Kančovcih, 12. nov. v Murskoj Soboti, 13. nov. v Dobrovniku i 14. nov. v Črensovcih. Na vseh sestankih so poročali glavni tajnik SLS g. Marko Kranjc iz Maribora. V Dobrovnik pa šče vlč. g. Bašša Ivan bogojanski plebanoš i v Črensovcih naš narodni poslanec g. Jožef Klekl. Vsi zavüpniki so z gorečnostjov poslúšali govornike, ki so v lepój obliki povedali preminočo i zdajšnjno borbo SLS. na celój črti. Za bodoče delo stranke smo vsešerom ustanovili volilne odböre i predstavnike naših škrinjic za posamezna volišča. S tem smo stopili v vrsto i vzeli volilni boj na svoje rame, šteroga vojüje naše ljudstvo že duže časa za svojo autonómijo, ki naj se konča s sijajnov zmagov na den. 8. februara 1925. za slovensko Prekmurje. Vseh teh sestankov se je vdeležo tüdi naš domači tajnik Joško Horvat. — Na Cankovi nese je mogo vršiti sestanek zavolo železniškoga štrajka v Austriji. Glavni tajnik so mogli najmre z biciklinom priti z Maribora i so kesno prišli. Na Cankovi bo drügi pot sestanek, kak i v D. Lendavi.

Kama bomo meli zvezo po našoj novój železnici? Kak velikoga pomena je naša nova železnica, je razvidno iz toga, ka nas bö vezela etak: 1. prek Maribora z Ljubljanov, Trstom, morjom, na drügi kraj z Gradcom, Bečom, Nemčijov; — prek Hodoša z Madjarskov i Češkov, ar smo v par vörah v Bratislavi (Požonyi); prek Zagreba z Beogradom—Solunom, morjom i Karlovcom, Rekov, morjom. Keliko falejša bo vožnja za vse i zato dragše, ka odamo i falejše, ka kúpimo. Bodimo zahvalni do tiste stranke, štera nam jo je spravila i do države, v šteroj smo jo vživali.

Ki šče kúpiti plemenito trsje i cepike, naj se še te mesec javi pri državnem ekonomu v

M. Soboti i v D. Lendavi. Siromaškejši ljudje je dobijo 50% falej, če prinesejo od občine svedočanstvo, ka neso premožni, bogati. Oböje se dobi z državnih trtnic i drevesnic v našoj oblasti.

Meščanska šola v M. Soboti ostane. Kak pomlite, je veliki shod naše stranke v Črensovcih to zahtevao i to zahtevo odposlao dr. Korošci. Te si je zahtevo osvojo i kak je narodni poslanec Klekl obveščen bio na prosvetnom ministerstvi, šola bo ostala. Mislimo, ka novi demokratski minister Pribičević ne prekriži delo dr. Korošca tü, kak je indri že prekrižo. To si naj vzemejo na znanje stariše z Nemčavec, Martjanec, Moravec i Mlajtinec, ki so se v toj zadevi obrnoli na g. narodnoga poslanca Klekl Jožefa.

Ki so samo na „Novine“ naročeni i želejo dobiti kalendar Srca Jezušovoga, naj pošljejo na uredništvo Novin v Črensovcu 3 Din., pa ga dobijo za to ceno.

Deklice pazite, to je za vas! Decembra 1. se začne pri križarskih sestraj v Beltincih gospodinjiski tečaj za dekcle, gde se navčijo kühati, šivati itd. Dobro izobraševalno delo za mlade dekcle. Pogoji za plačo se zvejo pri sestraj v Beltincih.

Kmečkim zvezam na znanje. Novembra 30. to je zadnjó neđelo toga meseca mamó zavüpní sestanek v M. Soboti v Dittrichovoj dvorani. Sestanek se začne po velkój božój službi po 11. vöri. Obračunamo stroške tajništva. Pridite predsedniki i blagajniki, tajniki kmečkih zvez z zavüpniki vred. Vodstvo.

Cankova. Smo si ustanovili odbor „Podružnica krščanske šole.“ Mislimo, da je to prva podružnica te vrste v Prekmurji. Hiša boža, cerkev naša je dobila dühovnike i tüdi svoje zvone v službo Najvišjega, tak tüdi šola naj ma po danój želi starišov Jezušovoga namestnika, skrbnoga zgojitelja, vernoga ljubitelja, pravoga voditelja na poti v življenje naše mladine.

V Korovcih močno organizirano trdnjavo Slovenske kmečke zveze šče podirati Žerjavov granat skoz štükove cevi (Kodrove pisarne) po svojem „policajdemokratskom vojaki“ novom listi „Murske Novine.“ Mrzeo sprejem, kratki pregled pa žülava roka našega kmeta da svojo obsodbo: s kratkim debelim rudečim kalabajsom veliki napis: „Nazaj“.

M. Sobota. Poži-elo se je pali orlovsko prekmursko okrožje. Za predsednika srenje je dr. Franc Sušnik gimn. profesor zvoljen.

Ivanci. Blagoslovili smo novo kapelo, štero so dali postaviti domačin g. Ros Jožef.

Dobrovnik. Naše gasilno društvo je igralo igró: „A falu rossza“ (Veški božnjak) v 3 djanjah. Kakši je pa bio uspeh? Materijalni jako dober. Dohodkov je bilo nad 14 jezero koron. Dvorana je bilo puna. Dosta gostov je prišlo iz Lendave, Turnišča, i Beltinec. — Dühovni uspeh je bio tem slabši. Igra sama je ne za vesnicö, posebno pa ne za te igralce. Moške vloge so bile še dobre, liki ženske so bile slabe, ne bilo videti nikšega življenja, ne čütiti nikšega čüvstva. Vzrok je bio tam, da so se ženske ne vživele v svoje vloge. Pa püstimo to vse, vej je na vesnici dobro; liki da je po igri bio ples, ki je trpo do jutrašnje vöre, to je naj bole žalostno.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Fabijola se je znova vzdignola pa zdaj jo je Fulvij zgrabo kak besen i je več ne spüsto z rok: „Zdaj pa poslušajte mojo zadnjó reč, če ne — naj bo tüdi objednom zadnja, štero vi lejko poslušate! Dajte mi nazaj krivični juš — to nesmi biti, da bi jaz imeo na sebi hüdobijo, vi pa bi vživali sad! Napravite pismo, da mi prepüstite njeno imanje, kak dobrovolen dar i nato vas včasí zapüstim; če ne — svoje nesreče bote si sami krivi“.

Zdaj se je vzbüdilo v Fabioli ponosno rimsko srce; nevarnost njoj je otirala strah iz srca; z vednakov moškov odločnostjov in batravnostjov je vstala in niemi odgovorila.

„Fulvij, zdaj pa čüjte vi mojo zadnjó reč, — če bi bila tüdi zadnja, štero morem zgovoriti —, zagvüšno pa je zadnja, štero čüjete iz mojij vüst. Vam bi naj dala njeno imanje? Rada bi ga dala prvomi kodiši, šteroga bi srečala, ali vam pa nikdar! Nikdar se ne bote doteknoli niedne reči (stvari), štero je imela ta sveta devica; nikdar — i naj bo to giemant, ali slama — to bi bila oskrumba! Vzemite peneze, ali, da bi vam kaj iz rok, ka je bilo njenoga, toga za ves svet ne včini! Dvoje ste mi dali na volo, da si naj zvolim, ravnotak, kak njoj tisto noč: da spunim vašo volo, ali pa, da vmerjem. Agneška me je navčila, ka morem včiniti. Ešče enkrat vam pravim: vö iz moje hiše!“

„Vi bi pa obdržali, ka je moje? Vi bi pa skakali iplesali od veselja, ar ste me dobro skéfali, Vi bi živeli v česti, jaz pa v sramoti, vi bogati, jaz pa kodiš. — Vi srečni, jaz v nesreči? — Nikdar ne! Jaz sem to, za koga ste me sami napravili! Zato sem prišeo sem; dnes je moje maščüvanje! Bujem Vas!“

Pri tej zadnjij rečej jo je bole i bole rivao nazaj na stolec, s šteroga je vstala, njegova desnica pa je segnola po bodalce (bokser) — končao je: Zgrabi jo za vlase, i jo je z vso močjov vrgeo na stolec. Niti zakričati je ne mogla, ar je omedlevala, nekaj pa tüdi, ar je svojega sövražnika s celgca srca odürjavala i je pri tom ne štela p o k a z a t i niti pikico straha. Oči so njoj vküpkapale, ali nekaj šče je denok vidila, da se je zablisketalö ober njenoga čela; ali ne je znala ali je jeklo, ali pa njegove divje oči. — V tom hipi je začütüla, kak, da bi kakše težko breme spadnolo na njo i tiščalo jo je i düšilo, pa nekaj vročega je občütüla na prsaj. Začütüla je nekši mili glas!

„Nehaj, nehaj, jaz sem tvoja sestra, Miriam!“

Strost ga je düšila, kda je Fulvij zajechao: „Lažeš, püsti mi mojo žrtev!“

Zdaj je Fabijola čüla par tujij reči v neznanom jeziki, nato je občütüla, da je nihče ne drži več za vlase, čüla je kak je morilno bodalce zružilo po podi, čüla je, kak je Fulvij skočo iz hiše i zakričao:

„Kristuš, to je tvoje maščüvanje!“

Fabijola se je vračala pomali moč, kmalo se je vzbüdila iz omedlevice i je prišla k sebi, ali na sebi je šče čütüla nekšo težo, gibala i

obračala se je se pa ta, dokeč se njoj je ne pösrečilo, da njoj je breme dolspadnolo.

Poleg nje je ležalo nekše telo, mrtvo (na hip) i vse krvavo.

Bila je zvesta, vörna služabnica Sira, ki še je vrgla med bodalce i svojö gospodinjo!

Dühovnik i zdravnik.

Fabijola je v tom hipi ne imela časa poslušati občütkov svojega srca, nego probala je najprle vstaviti tekočo krv. Segnola je po tom, ka njoj je bilo najbližje. Med tem časom so že pribežali služabniki i služabnice v hižo. Vratarji se je najme navsezadnje vidilo le predugo, da Fulvija šče zdaj ne nazaj (mi smo ravno zdaj čüli njegovo pravo ime M.), na enkrat ga vidi leteti s hiše, kak, da bi znoro i celo se njemi je vidilo, da je vido krv na njegovij rokaj i obleki. Zato je naglo pozvao vse sužnje (róbe) vküp.

Fabijola je velela, da naj vsi drügi ostanejo vöni, samo Evrozini i Gaji je mignila notri. Gaja je bila prijateljica Siri, kda je več ne bilo v hiši črne zamorke i prav rada je poslušala njene navuke. Naglö so poslali ednoga roba po doktora, šteroga je navadno v vsakšem betegi pozvala Sira, po Dionizija, šteri je prebivao v Agneškinoj hiši.

Medtem je Fabijola z veseljom zapazila, da je Siri krv nekelkö henjala teči, — tüdi oči je odprla i jo milo poglednola.

Naskori je prišeo zdravnik, skrbno preiskao rano i pravo, da za zdaj nega velke nevarnosti.

(Dale.)

Dobrovnik. Gospodična učiteljica Angela Stani je iz Dobrovnika primeščena v Novo Cerkev. Deca so jo jako radi meli, zato tudi žalujejo za njov.

V. M. Polana. Z veseljem srcom se pripravljamo na blagoslovljanje naše lepe nove cerkvi, štere patron je Presveto Srce Jezušovo, — Naznanimo vam z ednim, ka smo ustanovili za mladino tudi krščansko lepo orlovsko društvo. Samo velikih dečkov se je pri glasilo štirideset.

Pozdrav pošiljajo svojim domačim i celoj Slovenskoj Krajini Vince Kociper, Martin Kavaš z Odranec, Štefan Gruškovnjak z Beltinec, Martin Kotnjek z Hotize, Štefan Horvat z Törnisha, Štefan Koroša z Renkovec i Jožef Kralj z Logerovec, vojaki 24 pp. iz Peč-i.

Podpore stošestjezero dinarov je podpisao dr. Anton Korošec, bivši minister za prosveto na prošnji narodnoga poslanca Kleklna. Poslanec Klekl so dotične šole obvestili od te podpore. Ne bi vtpali trditii, ka bi novi minister Pribičević na tanač Žerjavov to podporo zadržao i je ne bi vöplacäo. Da če se to zgodi, te zaistino ne verjemo ni na prisego demokratov, ka so oni za to državo i za kulturo v njej.

„Na mojo odgovornost si razdelite zemljo“ je pravo ob priliki Radičovega shoda v D. Lendavi Madjarom neki Radičovec. Sami Madjari so klumali z glavami, kak vüpa tak gučati. A ne bi klumali, če bi znali, ka je te zavolo tolvajije zaprti bio v Kaniži. Prej je poslanec te gospon.

Minister za železnice g. Anton Sušnik se je z telkim trüdom i takšov ljübeznostjov loto naše železnice, da je z veseljem glasov vam lahko naznana, kak ste čteli v Novinah, ka se ta 22. nov. odpre. — Tak je odločo, tak je bilo dogovorjeno, dokeč je še bio minister. — Izplačo je tudi odškodnino za zemljo i setev, gde se je zvršo lokalni odhod i dao je Dokležovčarom tudi postajo pa dao postaji Beltinci tudi ime Lipovci, kak so Lipovčarje želeli. Če ne bi prišlo na postajo, bo krivda pri demokratih i radikalih. Poslanec Klekl so to prošnju Lipovčarov ugodno rešili. Vr.

Dari na Martinišče iz drž. imanja Kneževo. Dorenčič Jožef 30 din., Maček Leopold 30 din., Horvat Leopold, Čerpnjak Viktor, Vogničič Henrik, Šipoš Matjaš, Kolarič Štefan, Kerec Franciška, Vrečič Roza po 20 din., Fujs Anton i Marija, Horvat Marko, Škodnik Terezija, Petrovič Marija, Tanacek Luiza, Horvat Rozina, Fujs Viljem, Kosednar Jožef, Žilavec Josip, Kutuš Arpad, evangeličanec, Gomboši Peter, Šeruga Štefan, po 10 din., Zmoč Leopold 13 din., Žilavec Otilija, Maček Elizabeta, Škodnik Ana, Žilavec Roza, Vukan Vilma evangeličanka, Janža Marija, Supi Verona, Šeruga Marija, Žilavec Antonija, Meckar Ana, Krenus Jozefa, Rajsar Rozina, Žilavec Andraš, Flisar Štefan, Ficko Roza, Vidonja Janoš, Žilavec Štefan, Krenus Mihalj, evangeličanec. Frumen Ana, Rogan Cecilija, Terplen Eugen, Štesl Jožef, Grah Ana i Emilija, Ficko Cecilija, Osvald Katalajna, Ficko Ana, Gostoni Agneš, Kolmanič Marija po 5 din., Osko Cilika 3 din., Horvat Marija, Šeruga Marija, Fekonja Luiza 2-2 din. Vsega 508 dinarov. Prle odposlali i objavili v Novinah 400 din. — zdaj pa še 108. Delavci. — Najlepša hvala, slovenski delavci, ki se skrbite za dom svojih bodočih duševnih delavcov.

Povabilo ministrov. Zdajšnjega g. ministra za promet dr. Staniča i prvejšega Antona Sušnika so povabili radikalni poslanci v Južno Srbijo k slavnosti ob priliki otvoritve nove železniške proge Veleš—Štip. Ravnoto sta napravila tudi našiva g. narodniva poslanca Klekl i Šiftar. Oboje povabilo je priznanje g. Sušniki, koga zavolo njegovoga hasnovitoga dela za državo ešče srbski radikali poštujejo, sovražijo ga samo slovenski demokratie iz nevoščnosti.

Demokrati nas žalijo Prekmurce. V „Slovenskom Narodi“, v svojem našo sveto vero grdo napadajočem listi demokratie se norca delajo z nas Prekmurcov, nam gučijo, ka pri sprevodi tulimo, ka ščemo grofoski robi ostati i ka smo jako nevučeni, neslani itd. — Zato pa vržite v koš njihove „Murske Novine“. Svojih špottljivcov ne podpirajte i ne poslušajte!

Kepčeki za kotrige „Rože“ živoga rožnogavenca se dobijo v Martinišči v Murskoj Soboti. Voditeljice naj idejo ta po nje ali pa naj pišejo pa se jim po pošti pošle. Vzeti trbe vseh 15 kepčev, ar se posebi ne dobijo.

Blagoslovljanje zvonov v Markovcih. Želno je čakala ta mlada fara svoje nove zvone. Pride glas od livarne Bühl v Maribori, da so novi zvonovi gotovi. En farnik s svojim vozom pripela 2 noviva zvona z novimi jarmi 12. oktobra domo. Po večernici z cerkvi vsako zdravo telo v procesiji ide z duhovnikom domačim do Šalovsko mejo. Zvonovi vu faro stopijo. Duhovnik kratek govor držijo, potem se sprevodijo na za zvone pripravljeno mesto, gde so na hrambi bili do 26. oktobra. Vse priprave do toga dneva se od strani dobre mladine cele fare zvršijo.

26. okt. rano možarji se zglasijo. V 9. uri se opravi farska božja služba, pri šteroj je prelepo, genljivo popevao pevski zbor g. učitelja Berdon Karola od Sv. Šebeštjana. Po sv. meši je šla procesija mnogoštevilnoga pobožnoga ljudstva, ki so z delešnjega kraja prišli z domačim duhovnikom i drugimi g. duhovniki na lepo mesto, gde so zvonovi čakali. Tu v ednom okinčenom šatoru je bio na vozi krasno okinčeni menši zvon, i v drugom z venci prepletenom šatoru te veliki zvon. V vsaki voz so bili vpreženi 4-4 z rožami okinčeni konji domači pavrov. Dva šatora je okoli vzela vnožina ljudstva. Po kratkom pozdravljanji novih zvonov domačega duhovnika med streljanjom 2 možarov, spevanjom pevskega zbora i bande se peljajo zvonovi do farske cerkve. Pred zvonovi konjeniki, na dva strana pri zvonovi v belo oblečene dekline. Pri cerkvi edna deklica pozdravi tudi z lepimi rečimi zvone i potem so se opravile cerkvene molitve, z šterimi so se zvonovje prekдали na božo službo. Pevski zbor g. Berdon Karola je pa med sprevajanjem godbe zaspevao lepo pesmico. Stopijo sosedni duhovnik g. Klekl Jožef vünej na predganco, gde tolmačijo lepe zanas hasnovitne dužnosti zvonov. Potem se zvonovi glatko v tšren (zvonik) zdignejo. Po opravljenoj slavnosti i gda se zvonovi zglasijo, je ljudstvo razodišlo. Žela farnikov je dopunjena. Hvalevredno, pobožno ljudstvo! V enom leti farov povekšajo i nove zvone si tudi spravi. Livarna je popölnoma vöplacäna. Veseli nas, gda čüjemo glas novi zvonov. Hvala naj bode deklinam, ki so se skrbele, trüde ne poznale, naj zvoae ökinčajo. Lepo je bilo vse, kak znotra v cerkvi, tak zvünejši prostbri. Po poldnevi ob 2 vöri je bio obed v faröfi. Nazoči so bili: g. plebanoš Perša Ivan od Sv. Šebeštjana, g. Kühar Alois od Nedele, g. pleb. Klekl Jožef z V. Dolenc, g. učitel Berdon Karol i gospa žena Fujs Franc i žena Gašpar Ana iz Čöpinca, kak botrovje novi zvonov i 2 cehmeštra. Botrina novih zvonov je aldüvala pri toj priliki prelepi dar: 100 dolarov zvün drugih posebnih stroškov na farsko cerkev.

Ficzko Karol, župnik.

Država.

Stražnik strela pastera. V Titeli v Vojvodini se je pre nekkelko dnevi odigrao krvav dogodek. Šteri je zbüdo veliko zanimanje. Edendvajsti let star paster Jovanov je gnao ovce s paše. Sredi glavne vulice ga je srečao stražnik, ki je pastera opozoro, naj v redi žene svoje ovce. Med pasterom i stražnikom se je začno prepir, v šterom je potegno paster noži šo nad stražnika. V tom je pribežala pasterova mati i je zgrabila stražnikovo puško, štero je te že jemao z rame. V tistom hipi je on strela i zadeo pastera v grlo. Te je vküp spadno mrtev.

Špoad med oficieri i policaji v Subotici. V nekšem bari je nastao prepir med oficieri i prostovolci. Vmešala se je tudi policija. Oboji so segnoli po orožji i začnole se je strelanje. Na srečo je ranjeni samo en policaj.

Prizor na cintori. Dne 2. novembra so šteli pokopati nekšega bančnoga uradnika. Njegova žena pa se je ne štela ločiti od moža i je trdila, da neje mrtev. Zatrjüvala je, da rdečica na obrazi i vüstnicaj svedöči, da je mož živ. Komaj te, gda je prišeo doktor i posvedočo, da je mož mrtev, se je nesrečnica pomirila i dopüstila, da so mrtveca pokopali.

Otvoritev železnice Ormož—Ljutomer—M. Sobota se bo vršila na slovesen način 22. novembra.

Radič je pobegno iz države včasi ka je nastopila Pašičova vlada.

Domača politika.

Sloboščina se širi. Vlada je prepovedala shod madjarske stranke v Velik. Bečkereki i več shodov Radičove stranke na Horvatskom, v Bosniji i Dalmaciji.

Nesmilenost dr. Žerjava. Naše stranke minister g. Anton Sušnik je dao 40% popüsta za prevažanje zrnja za Slovenijo, Črno Goro, Dalmacijo i druge siromaške pokrajine naše države, naj siromacije falej dobijo krüh. To najlepše delo smilenosti je demokrat dr. Žerjav zbrisati dao i njegov list v Soboti „Murske Novine“ se tomi veselijo i napadajo g. Sušnika, zakaj je bio smiljeni.

Za jedino slovensko višejšo šolo v Ljubljani je dr. Korošec daospraviti v proračun telko, ka bi šola mogla shajati. Dr. Žerjav da te preračun predelati, ar se njemi ne vidi slovenska šola, ki se zaprišego za velesrbstvo.

Slovenskih orožnikov 300 je dao dr. Žerjav premestiti v Macedonijo i Črnogoro — tisti pa pride v Slovenijo, vse pa za to, da bi omečili klerikalce, ka ne bi glasali za krščansko stranko. Zobstonjski trüd.

Vlada dovoli klanje. V Belom polji v Macedoniji je rod Vasojičov spoklao 150 ljudi. Oblasti je bila nevarnost naznanjena pa ta, čeravno plača 30 jezero žandarov i čeravno ma 150 jezero vojakov, ni z prstom ne genola, ka bi to klanje prepredila. Pa zasluži ta vlada radikalov i demokratov, ka dobi samo eden glas?

Zbesnoli so demokratie. Demokratski minister Pribičević, ki vodi ministerstvo prosvete i ki niti telko znanosti nema, ka bi profesorski ispit napravo, je grozovito oblato našo vero. *Odredbo je dao na svetlo, ka srednjošolski dijaki ne smejo stopiti med Orle, v Marijine kongregacije, preporeča njim pa, ka stopijo med Sokole, Orjunce i Srnovce (Srbsko narodno društvo.)* Prepovedao je tudi v realnih gimnazijah, kakša je i sobočka, včiti dijački (latinski) i nemški. Se zna zato, naj dijak ne bo mogeo postati duhovnik i zdravnik. (Kak dobro bo zdaj Martinišče, ka to včenje nadomesti. Vr.) Keliko sovraštvä do Boga, do nemrtelne düše, do osebne sloboščine i do slovenskoga naroda je v teh naredbah. Sredi šolskoga leta zahtevati, naj siromaški stariš ta vrže drago küpljene šolske knjige i küpi druge svojemi dijaki! Kakša trda nesmilenost do siromaških starišov i dijakov je to. Te zbesnele demokratske stranke list so prinäs „Murske Novine“. Bo mogla ta stranka, štera vam blati najsvetejšee, dobiti bar eden glas i bode moglo glasilo te stranke „Murske Novine“ dobiti samo ednoga naročnika? Ne verjemo.

Žerjav i učitelstvo. Proti zakoni je dao dr. Žerjav upokojiti (penzionirati) celo vrsto dobrih učitelov, ar njihova leta za penzijo neso ešče pretekla. Jedini greh njim je to, ka deco včijo Boga moliti i ka v cerkev hodijo. Učitelja, ki ma osmero düš vu familiji — ki jeli teško more živeti —, je tudi dosegnola njegova nesmilena demokratska roka.

Penez i ne poštenje pa potrebčina države je prvo pri zdajšnjoj vladi. Iz Belgrada glasiyo, da je vlada iz tistoga posojila, štero je namenjeno za železnice i moste, zdignola dva milijona dolarov pri narodnoj banki za küpljenje düš pri volitvah. Na vsako okrožje je odločila 3 milijone dinarov. — Žerjavovi demokratie so prosili za svoje novine od dr. Ninčiča ministra šest i pol milijona dinarov državne podpore. (Lehko bodo shajale „Murske Novine“, „Szabadság“ i drugi demokratski podrepniki Vr.)

Srbski narod obsojuje krivce. Radikalna poslanca i bivša ministra dr. Jankovič i dr. Janič sta šla med svoje volilce, prvi v Krajino, drugi v Sremsko Mitrovico. A volilci sami Srbi, so prvomi füčkali, drugoga pa niti vö z vlaka ne püstili. Kričali so ešče, naj se takše temne düše odstranijo, i prav so meli i prav bodo meli vsi, ki te ljudi, ki so posili vrgli vlado, štera je delala za narod, pri volitvah vržejo.

Svetovna politika.

Carinska pogodba med Madjarskov i Austrijov je sklenjena 8. t. meseca.

Italija. Talijanski parlament se je odpro. Opozicija, kak je 27. juna sklenola, seje ne se je vdeležila zavolo morije poslanca Matteottija. Mussolini se je spomino pokojnoga poslanca, a komunistični poslanec Repossi je dao izjavo, da vlada nema juša se pokojnoga spominati, ar ga je sama dala vmoriti.

Meksika. Med poslanci je prišlo do strelanja v parlamentu. Oddanih je 200 strel in poslanec Vorronez je teško ranjen.

N. Austrija. Železničarski štrajk je dokončan. Delavci so dobili povečano plačo.

Rusija. Boljševiška vlada je odala cerkvene kinče v Amsterdamu. Komunisti si peneze lepo razdelijo. Roparjev se ognimo. Pri Radičovi stranki je mnogo komunistov, je on to prikapčo k ruskim boljševikom. Pazimo, da se ne prenotimo. Če republiko želite, želte jo z mirnim zakonitim potom doseči i želejte samo krščansko, nigdar pa ne Radičovo protiversko, boljševiško.

Španjolsko. Cela severna Španija (Kastilija) se je zbuntala proti vlasti. Boji v Maroku tudi ešče trpijo.

Arabija. Boji pri Meki se nadaljujejo. Čete kralja Alija so popolnoma potučene.

Predsednik Zedinjenih držav. Pri volitvah za predsednika Amerikanskih Zedinjenih Držav je zmagal Coolidge. Predsednik pa je postao Dawes. — Iz vladnih krogov poročajo, da bo dajala Amerika Evropi tudi za naprej posojilo za gospodarsko obnovo, nikak pa ne za oboroževanje.

Anglija. Novo vlado je sestavo voditeo konservativcov Baldwin iz poslancov svoje stranke.

Italija. Boj med vladov i opozicijov ne je prenehao. Ljudska stranka je mela 6. novembra posvetovanja v Rimi i tam se je sklenilo, da bo nadalje vodila boj proti fašistovskim krivičnostim. Tudi v vladi sami vlada nesoglasje. Demokratska ministra i neštarni fašistovski ministri so za pošteno politikó.

Pošta.

Kerec M. Mirkovac. Poslano dobili. Hvala. **Vsem.** Prosimo vse drage naročnike, naj pošljejo zaostano naročnino notri. **Mayerhofer Anton i žena.** Chicago. Pismo dobili i zdaj razdelili peneze, 130 Din., za naročnino, 70 pa na Martinišče. Bog plati! **Horvat Anton.** Chicago. Naslove popravili i redno pošiljamo vsem. S pismonošom trebe gučati, lahko što drugi jemlje prek naše liste.

MALI OGLASI

K odaji je en biliárd pa trije okrogli marmornatni stoli. Zglasite se pri A. Huber gostilničari v Beltincih.

Sreča za Amerikance. Dvoje fajno posestvo je na odajo. Edno 10—15 oralov, drugo 25—30 oralov veliki. Stoji na lepoj ravnici. Celi inventar (živina, pohištvo itd.) se zraven oda. Zemlja najbolša! Dobri travniki, log i gorice! Zglasite se pri Toplak Štefani v Drobotincih (Protzkersdorf) št. 8. p. Apače.

Po čudovito nizkih cenah se dobi toplo zimsko perilo za moške i ženske v trgovini Rado Polak v Ormoži.

Porhati, zimska suknja, štrikani rōbci štrikane robače (srakice) za odraščene i deco, rokavice, nogavice dobiš najceneje pri Rado Polak Ormož,

Licitácija.

Dne 30. XI. 1924 ob 2 vōri odvečera bode se davala z rende obč. gostilna na prišestna tri leta v prostori obč. urada Renkovci.

Proda se krčma

na poti Dolgavas i Dobrovnik (Hidvég) z obstoječov zidinov vred. Ali se v arendo da.

Horvath Jožef lastnik,
Hidveg, p. D. Lendava.

Eladó vendéglő.

Hosszufalu-Dobronoki postauton Hidvégen egy jómeneteli vendéglő melléképületekkel együtt, örökáron eladó, esetleg bérbeadó.

Horváth József tulajdonos,
Hidvég, posta D. Lendava.

HIŠA

novo zidana, obstoječa iz 2 sob, kuhinje, pralna i svinska kuhinja, 2 srednji kleti, hlevi, z lastnim studencem, z električno razsvetljavo, drvarnico, okoli hiše lep vrt, pri pravna za vsakega rokodelca i primerna za upokojenca, v sredi trga se radi družinskih razmer po ceni proda. Natančnejša pojasnija daje lastnik.

BENJAMIN DIBELČAR
v Gornji Radgoni.

Velikanska sreča

za nas je nova železnica v Ormož. Zdaj bomo meli po ceni obleke, zimsko perilo, porhate, različno platno, štrikane robce, štrikane robače vseh vrst, sploh vse potrebčine, platnino, začimbe i vsakoga kratkoga blaga. I zakaj? Zato, ka ma trgovec RADO POLLAK v Ormož veliko zalogo vseh teh reči i odava iste naravnost po smešno nizkih cenah. — Ne zamūdite i se sami prepričajte.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDŐSY BARNABAŠ, trgovci z papirrom i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Prekmursko lovsko društvo v M. Soboti vabi svoje člane k rednemu

o b č n e m u z b o r u

na dan 29. novembra ob 1. uri popoldne v gostilno Kemény & Benkó.

M. Soboti, 11. XI. 1924.

ODBOR.

Licitácija.

Dolgoveška (Hosszufalu) velika gostilna se novembra 23-ga popold. ob 2 vōri, onomi, ki največ obeča, na 3 leta v arendo da.

Árverés.

A dolgavasi (Hosszufalu) nagyvendéglő f. hó 23-ikán d. u. 2 órakor a legtöbbet igérőnek 3 évre bérbeadatik.

KUPITE!

PRODATE!

Posestva, gostilne, trgovine itd. želite.

Realitetna pisarnica

„SILVAR“ Ljutomer, Stari trg 47.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDAVA

plača najbolje dolarje

in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

FAL CIGEO IČREP.

Puconska ciglenica oda cigeo i črep — zavolo pomenkanja prostora — kúpcom, ki ga odpelajo od dnes naprej do konca toga leta, proti plačili v gotovini po naslednjoj znižanoj ceni:

cigeo (za zidanje) po 550 Din.
črep (Fab.) po 1400 „
za 1000 falatov.

Najboljše bronaste zvonove po najnižjih cenah v Jugoslaviji dobavlja samo
LIVARNA ZVONOGLAS MARIBOR
odlikovana z zlato kolajno.

Neprekosljiva harmonija, čisti, trajni glasovi, hitra postrežba, večletno jamstvo.
Zahvalna pisma č. č. duhovščine so vsakemu na ogled.

OBRTNA BANKA, PODRUŽNICA V LJUTOMERU

KUJUJE dolare in druge valute po **DAJE** obrtne in trgovske kredite
najvišjem dnevnem tečaju pod zelo ugodnimi pogoji

Interurban
telefon šte. 2.

OBREŠTUJE vloge na tekoči račun in hranilne knjižice pod najugodnejšimi pogoji.

Račun ček. urad
Ljubljana št. 12726.